

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 8P/3/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6813203438
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 08. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2013:6813203438.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: I. C., F.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej ako kolíznym opatrovníkom, dieťa matky: O.. C. C., F.. XX.XX.XXXX, T. Q., H. XX a otca: I. L., F.. XX.XX.XXXX, T. M. XX o návrhu otca maloletej na zníženie výživného na maloleté dieťa takto

rozhodol:

I. Súd návrh navrhovateľa na zníženie výživného na maloletú I. C., F.. XX.XX.XXXX z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Otec maloletej I. C., F.. XX.XX.XXXX podal dňa 17.05.2013 na tunajší súd návrh na zníženie výživného na maloleté dieťa z pôvodne určených 39,83 Eur (1.200,- Sk) mesačne na 10,- Eur mesačne. Svoj návrh odôvodnil svojou zlou finančnou situáciou. Matka dieťaťa s návrhom nesúhlasila, kolízny opatrovník dieťaťa žiadal návrh zamietnuť.

Riadne predvolaná matka dieťaťa sa na pojednávanie nedostavila, svoju neúčasť vopred neospravedlnila, preto súd v súlade s § 101 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v platnom znení (ďalej len O.s.p.) pojednával a rozhodol v jej neprítomnosti.

Súd po prečítaní návrhu na začatie konania a písomného vyjadrenia matky dieťaťa vo veci vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, vyjadrením sa kolízneho opatrovníka, ako aj prečítaním predložených listinných dôkazov - rodného listu maloletej I., správa kolízneho opatrovníka zo dňa 08.07.2013, rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/142/2008-44 zo dňa 14.01.2009, rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 8P/42/2012-28 zo dňa 24.10.2012, obžaloby Okresnej prokuratúry Revúca zo dňa 10.12.2008, trestného rozkazu Okresného súdu Revúca sp. zn. 2T/258/2008 zo dňa 10.12.2008, potvrdení Úradu práce, soc. vecí a rodiny Rimavská Sobota zo dňa 10.12.2012 a 17.07.2013, rozhodnutia a potvrdení Úradu práce, soc. vecí a rodiny Rimavská Sobota, pracovisko Bátka zo dňa 11.12.2012 a 17.07.2013, správy a potvrdení Úradu práce, soc. vecí a rodiny Revúca zo dňa 02.07.2013 a 08.07.2013, potvrdenia Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 03.07.2013, odpovedí na lustrácie zamestnávateľov rodičov dieťaťa v Sociálnej poisťovni, oznámenia Geodetického a kartografického ústavu Bratislava zo dňa 27.06.2013, potvrdenia Okresného dopravného inšpektorátu Revúca zo dňa 09.07.2013, výzvy Krajského súdu v Bratislave, justičnej pokladnice na dobrovoľné plnenie, odvolania navrhovateľa voči výzve, dohody o splátkach zo dňa 08.04.2013, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 7P/62/2011, 7P/92/20012 a 2T/258/2008 a zistil nasledovný skutkový stav:

Rodičia maloletej I. nežijú dlhodobo v spoločnej domácnosti. Úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súd Rimavská Sobota č. k. 1P/201/2006-10 zo dňa 16.05.2006 a to tak, že maloletá bola zverená do osobnej starostlivosti matky a otec dieťaťa bol zaviazaný platiť na maloletú I. výživné vo výške 39,83 Eur (1.200,- Sk) mesačne.

Maloletá mala v čase rozhodovania súdu 3 roky.

Matka dieťaťa bola zamestnaná, jej priemerný čistý plat za rok 2005 bol 397,86 Eur (11.986,- Sk) a mala ďalšie 2 vyživovacie povinnosti - k maloletej G. C., F.. XX.XX.XXXX a maloletému P.Á. C., F.. XX.XX.XXXX.

Otec maloletej bol zamestnaný, jeho priemerný čistý mesačný plat bol 262,49 Eur (7.907,75 Kč) a mal ďalšiu vyživovaciu povinnosť - k maloletému Q. L., F.. XX.XX.XXXX.

V súčasnosti maloletá I. má 10 rokov, je žiačkou 5. ročníka základnej školy, žije s matkou a sestrou v dvojizbovom kompletne zariadenom byte. V domácnosti sa nachádzajú všetky bežné elektrospotrebiče, hygiena je na požadovanej úrovni.

Z predložených listinných dôkazov súd zistil, že matka maloletej I. je nezamestnaná, je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej. Poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 161,02 Eur a prídavok na deti vo výške 46,20 Eur. Má ďalšie tri vyživovacie povinnosti a to k maloletej G. C., F.. XX.XX.XXXX, maloletému P. C., F.. XX.XX.XXXX a maloletej E. B., F.. XX.XX.XXXX. E. G. I. E. P. boli zverení do osobnej starostlivosti otca, matka platí na tieto deti výživné vo výške 50,- Eur mesačne. Maloletá E. bola zverená do starostlivosti matky a otec dieťaťa bol zaviazaný platiť na maloletú výživné v minimálnej výške (30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa podľa osobitného predpisu). Matka dieťaťa má bežné výdavky na živobytie, nevlastní nehnuteľnosti, ani motorové vozidlo.

Otec dieťaťa je evidovaný v evidencii uchádzačov o zamestnanie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote. Od 01.11.2012 poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 181,37 Eur, výživné na maloletú I. neplatí. Otec dieťaťa má ešte jednu ďalšiu vyživovaciu povinnosť a to k maloletému Q. L., F.. XX.XX.XXXX. Táto vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota č. k. 2P/142/2008-44 zo dňa 14.01.2009 na sumu 49,79 Eur mesačne. Otec dieťaťa je spoluvlastníkom nehnuteľností vedených Správou katastra Rimavská Sobota na LV č. 44 a č. 45 (rodinný dom, zastavané plochy a nádvorja, záhrady), motorové vozidlo nevlastní.

Navrhovateľ vo svojej výpovedi uviedol, že v súčasnosti je jeho finančná situácia veľmi zlá. Je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce a poberá dávku v hmotnej núdzi.. Pracuje len na aktivačných prácach v obci Figa. Býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou. Na maloletú I. spočiatku výživné platil, teraz už výživné neplatí, pretože nemá z čoho. Má ešte ďalšiu vyživovaciu povinnosť, a to k maloletému Q.. Z dôvodu neplatenia výživného bol odsúdený na trest povinnej práce a bola mu daná podmienka. Navyše spláca pôžičku a je na neho aj vedená exekúcia.

Naposledy bol zamestnaný v spoločnosti Škoda Auto, a.s. Mladá Boleslav, kde skončil niekedy začiatkom roka 2011. Pracoval tam ako montážny pracovník na páse a zarábala približne 19.200,- Kč. Tento pracovný pomer ukončil sám. Nemohol to tam vydržať, zhoršili sa totiž pracovné podmienky. Keď nastupoval, mal normu 150 áut, a keď odchádzal, viac ako 400 áut. Tiež sa zmenil jeho parťák a s ním mal nehody. Vyskytli sa u neho aj zdravotné problémy. Z tých dôvodov dal výpoveď a skončil pracovný pomer. Následne bol evidovaný na Úrade práce v Českej republike, hľadal si prácu, ale nepodarilo sa mu žiadnu nájsť. Prišiel aj o ubytovanie. Chodil na brigády, ale keďže mu nevyplácali peniaze, tak už nemal z čoho žiť a 19.11.2012 sa vrátil do Slovenskej republiky. Odvtedy žije v obci Figa u svojej matky.

Kolízny opatrovník maloletého dieťaťa v písomnom vyjadrení a ústne na pojednávaní uviedol, že v rodine dieťaťa bolo vykonané šetrenie a neboli zistené žiadne nedostatky vo výchove. Pokiaľ ide o výživné na maloletú I., majú za to, že náklady na ňu sa zvýšili, preto nie je v jej záujme zníženie výživného. Návrh navrhovateľa teda žiadajú zamietnuť.

Podľa § 78 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení (ďalej len zákon o rodine) dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 62 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný.

Pri rozhodovaní o zmene rozsudku upravujúceho vyživovaciu povinnosť rodiča k maloletému dieťaťu je súd povinný skúmať zmeny pomerov, ktoré nastali od jeho právoplatnosti. Zmena musí spočívať v takých okolnostiach, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom a majú rozhodujúci vplyv na úpravu vyživovacej povinnosti. V prípade, ak došlo k takejto zmene pomerov, súd upraví vyživovaciu povinnosť rodiča k maloletému dieťaťu, pričom zohľadní odôvodnené potreby dieťaťa, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča.

Súd v zmysle § 75 zákona o rodine prihliadne na schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodiča dieťaťa aj vtedy, ak sa tento vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu. Toto ustanovenie umožňuje súdu vychádzať nie z faktického (skutočného) príjmu rodiča, ale zakotvuje potencialitu príjmu, ako východisko pre úpravu vyživovacej povinnosti. Princíp potenciality príjmov je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy maloletého dieťaťa, ktorý umožňuje hodnotiť nielen reálne pomery rodiča, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Okolnosťou, v prípade ktorej prichádza do úvahy uplatnenie tohto princípu, je napríklad zmena zamestnania, na základe ktorej rodič dosahuje nižší príjem, alebo prípad, keď rodič bez závažného dôvodu ukončí podnikateľskú činnosť alebo pracovný pomer bez toho, aby mal zabezpečené iné zamestnanie, ako aj skončenie pracovného pomeru z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny.

Ak sa teda rodič maloletého dieťaťa vzdá svojho skoršieho zamestnania, v dôsledku čoho sa dostane do situácie, ktorá by odôvodňovala zníženie výživného, súd skúma, či k tejto okolnosti došlo z vážneho dôvodu. Ak nie, súd túto okolnosť neberie do úvahy a vychádza z príjmu rodiča dieťaťa, ktorý mal pred stratou zamestnania.

Táto zásada potenciality je zakotvená pri úprave výživného, nakoľko ide o citlivú otázku. Maloleté dieťa si samo nemôže uspokojiť svoje potreby, a teda je výlučne na jeho rodičoch, aby mu tieto potreby zabezpečili prostredníctvom výživného. Vyživovacia povinnosť rodiča k dieťaťu je zákonnou povinnosťou rodiča do času, kým nie je dieťa schopné samostatne sa živiť. Je predovšetkým na rodičovi, aby si vytvoril také podmienky, aby si mohol riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť k svojmu dieťaťu a tak zabezpečiť jeho riadny vývoj. Ak dôjde k stretu práva dieťaťa na zabezpečenie jeho ochrany, jeho práva

na harmonický rozvoj a práva na zabezpečenie jeho potrieb a na druhej strane práva rodiča na slobodnú voľbu povolania, práva vzdať sa zamestnania, príp. práva vzdať sa príjmu alebo majetkovej výhody, súdna ochrana sa priznáva práve právu dieťaťa. Zásada zakotvená v § 75 zákona o rodine má zabrániť rodičovi, aby svojím konaním znižoval rozsah výživného na maloleté dieťa.

Neprihliadnuť na zmenu pomerov rodiča a uplatniť tak v zákone zakotvenú zásadu potenciality možno len v prípade, ak k tejto zmene nedošlo zo závažného dôvodu, akým je napríklad zdravotný stav, potreba miesta výkonu povolania bližšie k bydlisku rodiny, organizačné zmeny, potreba vykonávania starostlivosti o člena rodiny a pod..

V predmetnej veci mal súd za preukázané, že došlo k zmene pomerov na strane maloletého dieťaťa (vyšší vek), ako aj na strane matky dieťaťa (ktorá je v súčasnosti nezamestnaná, jej príjmom je len dávka v hmotnej núdzi a má ďalšiu vyživovaciu povinnosť).

Navrhovateľ žiadal zníženie výživného z dôvodu, že nemá dostatok finančných prostriedkov, keďže je nezamestnaný a jeho jediným príjmom je dávka v hmotnej núdzi. Tieto skutočnosti boli vykonaným dokazovaním z listinných dôkazov preukázané. Bolo tiež preukázané, že k uvedenej zmene pomerov otca dieťaťa došlo v dôsledku straty zamestnania. Posledný pracovný pomer navrhovateľ skončil z jeho vlastnej iniciatívy, keď sám dal výpoveď. Súd teda skúmal, či k vzdaniu sa zamestnania došlo z vážneho dôvodu. Navrhovateľ uviedol, že dal výpoveď z posledného zamestnania, pretože to tam nemohol vydržať, že sa tam zhoršili pracovné podmienky, keďže sa zvýšilo množstvo práce, ktoré sa od neho požadovalo. Tiež sa zmenil jeho parťák a s ním mal nezhody. Vyskytli sa u neho aj zdravotné problémy.

Tieto dôvody nemožno považovať za natolko vážne, aby na ne súd prihliadol. Zmeny v zamestnaní, ako ich uvádza navrhovateľ, nie sú takého charakteru, aby nebolo možné od navrhovateľa spravodlivo žiadať, aby zotrval v pracovnom pomere u posledného zamestnávateľa. Vzhľadom na zmeny, ktoré nastali, nepovažoval navrhovateľ svoje zamestnanie za jemu vyhovujúce, nešlo však o okolnosti, ktoré by mu vyslovene bránili vo vykonávaní tohto zamestnania. To, že navrhovateľ nebol spokojný v zamestnaní, nie je vážnym dôvodom ukončenia pracovného pomeru. Navrhovateľ sa rozhodol ukončiť pracovný pomer napriek tomu, že nemal zabezpečené iné zamestnanie. Pokiaľ ide o navrhovateľom uvádzané zdravotné problémy, navrhovateľ ich uvádza len ako jednu z viacerých okolností a súd nemal za preukázané, že by išlo o také zdravotné problémy, ktoré by neumožňovali navrhovateľovi zotrvať v pracovnom vzťahu.

Navrhovateľ sa teda rozhodol dať výpoveď z posledného svojho zamestnania bez vážneho dôvodu, pričom v dôsledku tejto skutočnosti sa následne zmenili jeho pomery. Otec dieťaťa má ústavou zaručené právo na slobodnú voľbu povolania, ktoré zahŕňa i právo byť bez zamestnania, musí však počítať s tým, že v dôsledku využitia tohto práva bez vážneho dôvodu bude musieť platiť výživné na maloleté dieťa v takej výške, ako by k strate, resp. zmene zamestnania nedošlo. K takejto situácii došlo práve v predmetnej veci. Súd má za to, že je potrebné zabezpečiť ochranu práv maloletého dieťaťa, ktoré by bolo znevýhodnené v dôsledku rozhodnutia otca dieťaťa skončiť pracovný pomer, pričom ten na to nemal vážne dôvody.

Súd preto na zmenu pomerov navrhovateľa vyvolanú stratou zamestnania z vlastnej iniciatívy navrhovateľa bez vážneho dôvodu neprihliadol, v súlade s § 75, ods. 1, druhej vety zákona o rodine mal za to, že je v možnostiach a schopnostiach otca dieťaťa platiť výživné, ako bolo naposledy určené. Súd vychádzal z príjmu otca dieťaťa, ktorý dosahoval pred skončením pracovného pomeru.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd návrh navrhovateľa na zníženie výživného na maloletú I. C., nar. XX.XX.XXXX zamietol.

Výrok o trovách konania vychádza z úpravy § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované, je potrebné ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.